BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
Federalna uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove
SARAJEVO

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
Federal Administration for Geodetic and Real Property Affairs
SARAJEVO

Marka Marulića br.2 www.fgu.com.ba e-mail: uprava@fgu.com.ba

Broj: 01-31-1972/2016
Sarajevo, 22.12.2016. godine.

GRAD ZENICA
Uprava za imovinsko-pravne, geodetske poslove i katastar

Predmet: Naknada za provođenje ostavinskih rješenja donesenih po notaru,
Odgovor na upit, dostavlja se
Veza predmeta: Vaš broj: 12-30-10-3212/15 od 03.11.2016. god.

Vezano za vaš upit, broj i datum veze, prije svega Vam se moramo zahvaliti na redovnom praćenju našeg help-deska i ukazivanju na naše ranije divergentne stavove odnosno mišljenja kada je u pitanju obveza plaćanja naknade za provođenje u katastru ostavinskih rješenja donesenih po notarima kao sudskim povjerenicima.

Imajući u vidu naša ranija stajališta koje ste nam postupajući kao dobri kolege i pravi profesionalci predočili zaista moramo priznati da su ista u bitnome različita i da kod općinskih odnosno gradskih organa nadležnih za održavanje katastarskih podataka mogu izazvati određene nedoumice, čak i zabune. Iz tih razloga pitanje obveze plaćanja naknade za provođenje ostavinskih rješenja uopće, pa tako i onih donesenih po notarima, bilo je predmet rasprave na kolegiju ove Uprave, a rezultat te rasprave jeste jedinstveno stajalište našega kolegija o kojem će ova Uprava upoznati ne samo vašu, nego sve nadležne općinske odnosno gradske službe za upravu, radi ujednačavanja prakse i jednakog postupanja u tome pogledu na području cijele Federacije BiH. Glavni razlog za ranija različita stajališta o istome pitanju prema našoj ocjeni treba tražiti u nedostatnom pravnom okviru u području premjera i katastra, tj. u propisima koji su naslijeđeni iz nekoga drugog i drugačijeg vremena, koji su većim dijelom prevladani, pa su kao takvi često neodgovarajući, a ponekad i zbunjujući.

U tom smislu važno je znati da odredbama važećih propisa prema kojima se održavaju važeće katastarske evidencije, preuzetih Zakona o premjeru i katastru nekretnina i Zakona o premjeru i katastru zemljišta, obveze građana i drugih pravnih subjekata po osnovu naknada za obavljanje usluga iz oblasti premjera i katastra uopće nisu predmet reguliranja. Pitanje ovih naknada u jednoj mjeri regulirano je odredbama preuzetog Zakona o naknadama za korišćenje podataka i vršenje usluga u oblasti premjera i katastra nekretnina ("Sl.list SRBiH", broj 35/85), što se može pronaći na web-stranice ove Uprave, gdje je u čl.8. predviđeno oslobađanje određenih subjekata od plaćanja naknade za korištenje podataka, dok oslobađanje bilo koga od plaćanja naknade za obavljanje usluga iz oblasti premjera i katastra nije propisano. Ovaj preuzeti zakonski propis kasnije nije noveliran, niti je donesen novi propis ranga zakona koji bi sistemski uredio ova pitanja, pa su organi koji kroz provođenje promjena održavaju podatke katastra u tome dijelu prvenstveno upućeni na odredbe Odluke o naknadama za obavljanje usluga iz oblasti premjera i katastra ("Sl.novine FBiH", broj 49/15), a kada se radi o izdavanju odnosno korištenju podataka na Odluku o naknadama za korištenje podataka premjera i katastra, objavljenu u istome službenom glasilu. Navednom Odlukom o naknadama za obavljanje usluga iz oblasti premjera i katastra nisu predviđene nikakve iznimke ili oslobađanja kada je u pitanju plaćanje obveza po osnovu tih naknada, nego je u toč.II. Odluke jasno utvrđena obveza svih pravnih subjekata (dakle bez razlike na njihov status, poziciju i društvenu ulogu) da naknade plaćaju u visini određenoj Tarifom naknada za obavljanje usluga iz oblasti premjera i katastra, što čini sastavni dio same Odluke.

Tako je toč.2.17.1. ove Tarife propisano da se za promjenu upisa korisnika ili posjednika plaća naknada u visini od 60 KM po ispravi. Obveza plaćanja naknade je na podnositelju zahtjeva za provođenje promjena, a ako se radi o promjeni po službenoj dužnosti, na temelju saznanja ili po dostavi isprave koju je donio sud ili nadležni organ uprave, što svakako uključuje i rješenja o nasljeđivanju koje donosi notar kao povjerenik ostavinskog suda, obveza pada na teret subjekata u čiju korist se promjene provode.

Prema tome, krivi je pristup notara koji je donio rješenje o nasljeđivanju i nakon pravomoćnosti ga dostavio na provođenje u katastru pozivati da plati propisani naknadu, jer notar nije stranka u postupku i svakako ne može snositi troškove provođenja konkretne isprave u katastru. U tom smislu notar se ne može promatrati niti kao podnositelj zahtjeva, nego samo kao inicijator za pokretanje postupka po službenoj dužnosti, pa se stoga notara niti ne može pozivati da dopuni podnesak uz koji je dostavio određeno ostavinsko rješenje, a kada on to ne učini postupak obustaviti prema pravilima iz čl.67. st.2. Zakona o upravnom postupku. Nije u redu ni odbacivati provođenje u formalnom i materijalno-pravnom smislu uredne isprave ako subjekti u čiju korist se nekretnine nakon promjene imaju upisati nakon samo jednog poziva ne plate propisanu naknadu, kao što nije prihvatljivo ni predmete formirane po službenoj dužnosti stavljati sa strane i ne rješavati ih, jer se na taj način nepotrebno smanjuje ažurnost katastarske evidencije. U takvim slučajevima primjereno je predmet formiran po službenoj dužnosti uzeti u obradu po redovnom postupku, iskoristiti sva procesna ovlaštenja predviđena odredbama Zakona o upravnom postupku i učiniti sve što je objektivno moguće kako bi propisana naknada za provođenje promjena bila uredno plaćena a spisu predmeta priloženi dokazi o tome. Valjanim postupanjem u tome pogledu mogao bi se smatrati poziv stranci (obvezniku) da propisanu naknadu plati, ukoliko u roku od 15 dana to iz bilo kojih razloga ne učini poziv ponoviti, uz izričito upozorenje da će ukoliko propisanu naknadu u roku od narednih 8 dana ne plati zahtjev za provođenje promjena biti odbijen odnosno postupak provođenja promjena obustavljen, ukoliko se radi o postupanju po službenoj dužnosti, a zatim prema onome što u konačnici bude utvrđeno stvar riješiti. Drugim riječima naplatu propisane naknade treba promatrati u kontekstu ukupnog postupka, ali se pri tome mora imati u vidu da je obveza plaćanja naknade za provođenje promjena u katastru utvrđena naprijed pomenutom Odlukom, pa se ispunjenje te obveze na određen način može smatrati materijalno-pravnim uvjetom za pozitivnu odluku odnosno upis promjene, bez obzira radi li se o promjeni po zahtjevu stranke ili po službenoj dužnosti. To znači da se upis promjene u katastru ne može dozvoliti bez dokaza o plaćanju propisane naknade. Suprotno postupanje predstavljalo bi izravno kršenje posebnog propisa kojim je obveza plaćanja naknade utvrđena, a izvjesno je da bi brojne negativne neizravne posljedice nastupile po smanjenju priliva sredstava potrebnih za redovno održavanje katastarskih podataka.

Odgovor na vaš upit i određena pojašnjenja dajemo u najboljoj vjeri, u nadi da će iskazana stajališta ove Uprave doprinijeti podizanju profesionalnih standarda vaše službe prilikom obavljanja redovnih poslova iz vaše nadležnosti, prevazilaženju nedoumica kada je u pitanju plaćanje propisanih naknada u postupku održavanja katastarskih podataka i općenito ujednačavanju prakse u tome području.

S poštovanjem,

DIREKTOR

Željko Obradović, dipl.ing.geod.

Dostaviti:
1. Naslovnoj službi
2. Općinskim i gradskim službama za upravu nadležnim za održavanje podataka katastra, fotokopija svima na području Federacije BiH
3. Notarska komora Federacije BiH
4. U spis, objaviti na web stranici, www.fgu.com.ba
5. a/a